

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสำคัญที่สุด มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ให้สถานศึกษาขึ้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ยุทธศาสตร์ที่ 3 และยุทธศาสตร์ที่ 5 โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างผู้เรียนให้มีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 จัดกิจกรรมสะท้อนการสร้างวินัย จิตสาธารณะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความรู้ความสามารถสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ ได้รับบริการการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและทักษะชีวิตเพิ่มขึ้น มีสาขาและวิชาชีพ ที่เปิดโอกาสให้ได้รับการส่งเสริมให้ทำงานและถ่ายทอดความรู้/ประสบการณ์ โดยมีแหล่งเรียนรู้ สื่อ ตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้ โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ เน้นการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คนทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และน้อมนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2562 : ๗)

โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น (สำนักนายกรัฐมนตรี. 2542 : 5 - 7) ดังนั้นจึงสามารถนำองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น

มาบูรณาการ (Integrated) ให้สัมพันธ์กับวิถีชีวิต จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาเรียนรู้เรื่องใกล้ตัวเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นมีคุณภาพ ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่นำมาใช้ในการพัฒนาตนเอง และสังคม การแก้ปัญหา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับชีวิตประจำวัน ดังจุดมุ่งหมาย ข้อที่ 5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่ได้กำหนดไว้ชัดเจนในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ สามารถสร้างและนำองค์ความรู้ไปต่อยอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มาตรา 29 ได้ระบุว่า ให้ทุกหน่วยงาน ได้มีส่วนร่วมในการต่อยอดองค์ความรู้ร่วมกับชุมชนหรือ ออกแบบจากความเป็นรากเหง้าของชุมชน เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาชาวบ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำและต่อยอดหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนได้มี จิตสำนึก ตระหนัก รักหวงแหน และภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน และเรียนรู้จากสภาพจริงในชุมชน ซึ่งเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ในการอบรมสั่งสอน ถ่ายทอดทักษะ ความชำนาญ และองค์ความรู้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นไปสู่คนในท้องถิ่น การถ่ายทอดแบบนี้เป็นการสอน โดยการกระทำเพื่อให้เกิดทักษะประสบการณ์ และความชำนาญที่ถ่ายทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นสามารถสร้างอาชีพได้จากการสร้างสรรค์วัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 5 - 14) ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องชุมชน และนำมรดกทางภูมิปัญญาในท้องถิ่น มาบูรณาการให้เกิด องค์ความรู้ ทักษะซึ่งสอดคล้องกับสาระที่ 2 การอาชีพ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ผนวกกับจังหวัดตราดเป็นพื้นที่ที่มีมรดก ภูมิปัญญาที่สามารถนำมาต่อยอดให้เกิดการสร้างเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน เปรียบเสมือนทรัพย์สินสมบัติจากบรรพชน ที่รอการนำกลับมาใช้ ซึ่งยั่งยืนวันยังมีคุณค่ามีมูลค่า เพิ่มขึ้น และยิ่งใช้ยิ่งเกิดประโยชน์ แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของความเหมาะสมกับบริบทของสังคม ใหม่อันนำไปสู่การนำมาใช้อย่างยั่งยืน (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม, 2559 : 1 - 9)

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนตราษตระการคุณ เป็นแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสากล เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ประพฤติดีและมีความรู้ รวมทั้งมีทักษะที่จำเป็นการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทำให้หลักสูตรสถานศึกษามีคุณภาพ รวมทั้งมีกรอบทิศทางในการจัดการศึกษา ตามความต้องการของท้องถิ่น ครอบคลุมสมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

โดยมีหลักการ และจุดหมายที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ความต้องการของท้องถิ่น มีความเป็นสากล เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการคิดสร้างสรรค์งาน มีความสามารถในการแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะในการดำรงชีวิต สามารถสื่อสารได้สองภาษา โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนตราษตระการคุณ ได้มีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติม วิชาการเป็นผู้ประกอบการ เป็นรายวิชาที่มีการบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่น งบประมาณวิสาหกิจชุมชนจังหวัดตราด เพื่อให้เกิดทักษะการบริหารจัดการ ทักษะปฏิบัติการจักสานของบอบไบจาก สามารถนำองค์ความรู้มาต่อยอดกับการเป็นผู้ประกอบการ และเข้าใจถึงบริบทของชุมชน โดยยึดแนวทางและข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม ร่วมรับผิดชอบต่อสังคมโลก (กลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนตราษตระการคุณ. 2566 : 3 - 4)

จากข้อมูลข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาในฐานะครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวมถึงตระหนักถึงความสำคัญของแนวทางการจัดการศึกษาโรงเรียนตราษตระการคุณ ในปัจจุบันที่ขาดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในด้านของทักษะชีวิตและอาชีพ เช่น การเข้าสังคม ความเป็นผู้นำ การพัฒนาอาชีพ หมั่นหาความรู้รอบด้าน เป็นต้น ซึ่งทักษะดังกล่าวนี้ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียน และเลือกประกอบอาชีพในอนาคต ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน ตอบสนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ อีกทั้งสนองต่อความมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลักการของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ รวมถึงมีความสัมพันธ์กับบริบทของชุมชน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นทักษะปฏิบัติการจักสานของบอบไบจาก เป็นการช่วยส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน ให้มีความรู้ ความสามารถ อันนำไปสู่การสร้างงาน สร้างอาชีพให้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังจากสำเร็จการศึกษา และสามารถต่อยอดองค์ความรู้สร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว และชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน และหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากก่อน และหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการเป็นผู้ประกอบการ สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้จากประสบการณ์จริงนำไปบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว ชุมชน อีกทั้งช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับทรัพยากรในท้องถิ่น เป็นกำลังสำคัญในการร่วมกันอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดตราด และใช้เป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนในรายวิชาการงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดเป็นกลุ่มธุรกิจหรือสร้างกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสืบต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยะของการพัฒนาหลักสูตร และกลุ่มที่ 2 ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยะของการศึกษาผลการใช้หลักสูตร มีดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

1. ประชากร

- 1.1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน
- 1.2 คณะผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน
- 1.3 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จำนวน 8 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่

- 2.1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน
- 2.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียนตราษตระการคุณ จำนวน 1 คน
- 2.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จำนวน 1 คน
- 2.4 ผู้ทรงคุณวุฒิ โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จำนวน 1 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น

3.1.1 หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.2 ตัวแปรตาม

- 3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3.2.2 ทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก
- 3.2.3 ความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้หลักสูตร

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนตราษตระการคุณ จำนวน 327 คน

2. กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนตราษตระการคุณ เลือกมาโดยวิธีเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองจำนวน 38 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มี 3 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.2.2 ทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากที่เกิดจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.2.3 ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

ระยะที่ 1

1. แบบประเมินโครงร่างหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ระยะที่ 2

1. แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบวัดทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก
4. แบบประเมินความพึงพอใจ

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผน แนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษา ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ซึ่งเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกคน ในสถานศึกษารวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องนอกสถานศึกษา เพื่อระดมความคิด ประสพการณ์มาใช้ในการกำหนดหลักสูตร โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาการเรียนรู้ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ จนมีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม ไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน โดยนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาเป็นกรอบ รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จในการ เรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ดังนี้ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) เนื้อหาของหลักสูตร 3) การใช้หลักสูตร และ 4) การวัดและประเมินผล โดยหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนตราษตระการคุณใช้องค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา ตามแบบของทาบา (Taba)

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรขึ้นมาในรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้หลักสูตรเดิมเป็น พื้นฐาน ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรของทาบามี 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) วิเคราะห์ ความต้องการ (Diagnosis of Needs) 2) กำหนดจุดมุ่งหมาย (Formulation of Objectives) 3) คัดเลือก เนื้อหาสาระ (Selection of Content) 4) การจัดรวบรวมเนื้อหาสาระ (Organization of Content) 5) คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experiences) 6) การจัดรวบรวมประสบการณ์ การเรียนรู้ (Organization of Learning Experiences) และ 7) กำหนดวิธีวัดและประเมินผล (Determination of What to Evaluate and the Ways and Means of Doing It) ในการพัฒนาหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ดังนี้ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) เนื้อหาของหลักสูตร 3) การใช้หลักสูตร และ 4) การวัดและประเมินผล

ทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก หมายถึง การนำใบจากมาทำให้เป็นเส้น เป็นแฉก หรือเป็นริ้วเพื่อความสะดวกในการสานซึ่งมีอยู่ 3 วิธี คือ การสานด้วยวิธีสอดขัด การสานด้วย วิธีการสอดขัดด้วยโครงสร้างภายนอก และการสานด้วยวิธีขดเป็นวงตามขั้นตอนการสานงอบ โดยเริ่มจากการขึ้นโครงรูป การทำรังงอบ การทำกระหม่อมงอบ การเย็บงอบ และการใส่รังงอบ ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบวัดทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากซึ่งเป็นการประเมินผลตามสภาพจริง อิงเกณฑ์การประเมิน (Rubric) 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง เป็นความรู้อันเกิดจากกระบวนการแสวงหาความรู้ โดยวิธีการสอนและอบรม ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถทางสมอง ความรู้ ทักษะ ความรู้ลึก และ ค่านิยมต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และเจตคติ สามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบ ซึ่งพิจารณาจากคะแนนสอบก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้รายวิชา การเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งผู้เรียนจะต้องหลักการประกอบธุรกิจ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ การเขียนแผนธุรกิจ การบริหารจัดการเงิน การผลิต การตลาด และภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดตราดสู่การประกอบอาชีพ ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

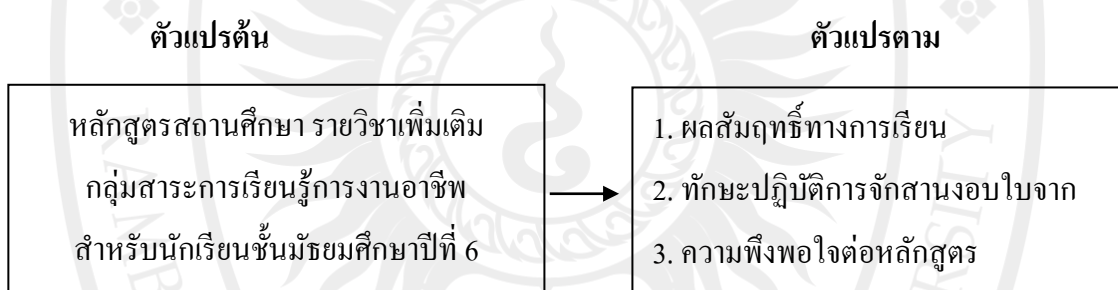
ความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของบุคคล ที่มีต่อการทำงานในทางบวก ที่มีลักษณะเป็นนามธรรมที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และได้ผลตอบแทน ไม่ว่าจะเป็นการรับบริการหรือการให้บริการในระดับที่ตรงกับการรับรู้สิ่งที่คาดหวังเกี่ยวกับการบริการนั้นทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่น และมีขวัญกำลังใจที่จะทำงาน

ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งส่งผลต่อความสำเร็จและการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ที่มีต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แนวคิดจากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ

การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลการใช้หลักสูตร

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนที่เรียนหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน